

Храм для майбутніх педагогів

Ведучий рубрики **Микола МАНЬКО**, директор Державного історико-культурного заповідника міста Острога

Сто сорок років тому – 31 січня (12 лютого) 1880 року – при Острозькій учительській семінарії було освячено домову церкву на честь Зішестя Святого Духа на Апостолів. Цей православний храм - найменший в нашому місті – займав приміщення з семи вікон на другому поверсі семінарської будівлі, спорудженої за проектом архітектора П. Шлейфера – колеги Т. Шевченка під час навчання в Академії мистецтв. Іконостас церкви, що його зробив санкт-петербурзький майстер Постемський, був із різьбленого дуба з позолотою, а ікони іконостаса та настінні розписи з життя апостола Павла, що були в дубових рамах італійського письма, належали художнику Пігулевському. Пілястри та цоколь під мармур розписав живописець Будаков. Крім урядових коштів, семінарську церкву оздоблювали ще й на внески приватних жертводавців.

Церква була закрита для сторонніх осіб, за винятком трьох останніх днів Страсного тижня та під час Великодньої ночі. Її парафіянами були лише 40 учнів вчительської семінарії та до 30-ти церковних викладачів, службовців, їхні родини та прислуга. Настоятелями церкви за посадою були викладачі Закону Божого в семінарії: почергово священники Олександр Камінський, Яків Головковський, Іван Субботін, Митрофан Вишемирський. Обов'язки псаломника і паламаря при храмі виконували самі вихованці семінарії.

Після масштабної пожежі 1889 року в будинку вчительської семінарії також розмістили класи Острозької прогімназії, споруда якої, що була в нинішньому парку Шевченка, згоріла вщент. Тож число парафіян церкви на честь Зішестя Святого Духа на Апостолів значно зросло. Вже через кілька років учительська семінарія з Острога перейшла в будівлі, що залишились після закриття монастиря

в селі Великі Дедеркали Кременецького повіту. Прогімназія ж була реорганізована у повну класичну гімназію (1897 р.) з кількома сотнями учнів. Подальша історія найменшого острозького храму вже була пов'язана з Острозькою чоловічою гімназією. Саме в ці роки там вчилися: майбутні генерали Володимир Сальський, Павло Шандрук, Олексій Антонов, майбутні православні митрополити Іларіон (Іван Огієнко) та Тимофій (Георгій Шреттер). Зазначимо принагідно, що церква в ім'я Зішестя Святого Духа на Апостолів при вчительській семінарії, а згодом при гімназії, була єдиною в тогочасному Острозькому повіті, названою на честь цього християнського свята, що припадає на другий день Зелених свят. В Острозькому повіті із 134 церков, за підрахунками **Ігоря Тесленка**, 20 церков були освячені в ім'я Покрови, 16 – Архистратига Михаїла, 14 – Різдва Богородиці, 11 – Святої Трійці, 9 – Святої Параскеви-П'ятниці, 8 – Святого Іоанна Богослова, 7 – Миколи Чудотворця, по 5 – Преображення Господнього, Воздвиження Чесного Хреста, Успіння Богородиці.

На фото: храмовий зал учительської семінарії (пізніше – семінарії) одночасно для службь та актових зібрань.